

beremo: „odreši nas od zlega; beli Krajnci še dan današnji molijo: „odreši nas od zla; tudi v novem „katekizmu za male šole“ (na Dunaji 1850) smo brali: „kaj je hudo ali zlo;“ — kaj da je „zlodej,“ je po celem Slovenskem dobro znano. — Temu vkljub pa v časopisih in knjigah beremo zlo v pomenu močno ali jako, sehr, überaus. Ta pomen besede „zlo“ se menda ne da nikakor opravičiti, toraj ga tudi mi napakam prištevamo, in njegovo rabo odsvetujemo. Namesto „zlo se govori“ pišimo rajši: močno, jako, mnogo, povsod, — govorimo: jako me veseli, hiša je silno velika itd. Beseda „jako“ se sploh premalorabi; čeravno ilirska, seže vendar dalječ v slov. zemljo, je lepa in povsod razumljiva, in saj tudi bolj neznane ilirske besede, na priliko paliti, dospeti, karati, krasno itd. večkrat beremo. Koliko ilirskih besed pa najdemo tudi, na priliko, v poezijah našega slavnega Koseskiga. Popolnoma imamo toraj namesto v pomenu „sehr“ napčniga zlo pisati jako. — Tako najdemo tudi besedo „kupec“ v pomenu Handelsmann. Ta beseda je scer dobra, toda ona pomeni 1) ein Häuflein, acervulus; 2) Käufer. Velik razločik pa je med Handelsmann in Käufer. Prav bi bilo, da se besede „tergovec“ za Handelsmann poprimemo, saj so terg, teržiti, teržen dan po celem Slovenskem znane besede.

Slovansko slovstvo.

Perva polovica slovensko-nemškega dela „popolnega ročnega slovarja slovenskega in nemškega jezika,“ na svetlo danega od g. Antona Janežiča je dokončana, in se dobiva v vsih bukvarnicah. Zadnja polovica bo kmalo sledila. Celu hvalevredno delo bo lepa pripomoč Slavencam in Nemcam, ki imajo z slovenskim jezikom opraviti.

Slovica serbsko-ilirskega jezika za decu v Dalmaciji i družih državah jugoslavjanskih složena i izdana od Andrija Barica je prišla u Spletu na svetlo. Jako jasno pisano delo priporoča razlaga slovica u uprašanjih in odgovorih, mladini prav razumljivih.

Slovenskije pohladi na vedi, umenja a literaturu, vredovani od Miloslava Jožefa Hurbana v Hibokim pri Senici (tiskani v Skalici bojo začeli zopet izhajati 25. dan t. m. v mesičnih zvezkih; cena predplačila za 9 zvezkov znese 4 goldinarje sr. Naročila z natanjnim imenom naročnika in njegoviga stanovanja se pošlejo v frankiranih pismih na ekspedicijo „Slov. pohladov“ v Skalici na Slavenskim, poslednja pošta Senica.

Slavni arhivar g. Ivan Kukuljevič Saksinski je dogotovil delo pod naslovom „Životopisi ilirskih umetnikah.“

Slavni Šafařik pripravlja primerjavno slovnico vsih znanih jezikov za natis.

Novičar iz slovenskih krajev.

Iz Celja. Zima, ravno ne prehuda, je minula; prihaja mila pomlad v lepo zeleni obleki, s cveticami ovenčana ter zbuduje iz dolziga spanja naravo vesolno, in tudi — serca človeške. Nekiga hudodelnika oterpnjena vést, in več let oglušena, se je zdaj zbudila, ali sama po opominjanju duhovskega pastirja. Pred nekimi 14 leti namreč je tukajšni tergovec, gosp. M. pokraden bil. Ponoči so prederli v njegovo štacuno tatovi — več jih je bilo — ter veliko blagá in gotovine odnesli. Tergovec je bil zlo poškodovan. Ščasa ma je nesrečo svojo nekoliko pozabil — kar pred nekimi dnevi pismice dobí s priloženimi 100 goldinarji vred. Pisal mu je frater D. iz frančiškanarskiga samostana u Ljubljani, „da mu je neznan človek 100 gold. pri-

nesel, ter poprosil, te denarje gospodu M. u Celje poslati, kateri naj jih za svojo lastnino vzame.“ — Dolgo je spala vést neznaniga hudodelnika, vunder se je zbudila storjeno krivico popraviti! Hvala in blagorčastitim gospodam duhovnikom, ki sebi izročene ovčice takó na dobro ravnaajo! J. Š.

Iz Celovca. C. k. nadsodija za Koroško in Krajnsko kronovino je naznanila, da 2. versta porotnih sodb se bo začela v Ljubljani 19. majnika, v Celovcu 10. rožnika, v Novim mestu pa 30. rožnika. Tačas bo Ljubljanski porot predsednik c. k. nadsodije svetovavec gosp. Mih. Kozjek, njegov namestnik g. Anton Schmalz, svetovavec c. k. dež. sodnije; — v Celovcu bo predsednik svetovavec c. k. nadsodije gosp. Franc de Pretis od Lagnodo, njegov namestnik gosp. Jožef Šwab; — v Novim mestu nadsodnije svetovavec g. Dr. Luka Lužan; njegova namestnika bota g. Jožef žl. Scheuchenstuel predsednik deželne sodije v Novim mestu, in pa g. Bernhard Rath svetovavec dež. sodije.

Novičar iz Krajskiga.

Iz Ljubljane. Župana imamo. Presvitli cesar so izvoljeniga župana g. dr. Burgerja 11. dan t. m. poterdili. — Dva večera zaporedama so se v gledišu pretekli teden slovenske pesmi péle, med nekterimi so nektere tako dopadle, da so se mogle ponavljati. Peli so jih tabart prvi gledišni pevoigravci in pevoigravke, med kterimi so se pevec „Popótnika,“ pevka pesmi „Moje jutro,“ pevec mične pesmice „Pod oknam,“ in pevka pesmi „Kje dom je moj“ nar bolje obnesli. Žal nam je bilo, da si je naš rojak, dobro znani pevec g. Š. „Zapušenó“ izvolil, ki je za petje v gledišu brez vse cene. — Ker se je g. Mihael Ambrož opravilstvu v c. k. deželni komisii za odvezo zemljiš odpovedal, bo 20. maja t. l. dopoldne pri c. k. okrajnim poglavarstvu v Ljubljani nova volitev po predpisu 3. oktobra 1849. — V zboru Ljublj. kupčijske in obertnijske zbornice 4. t. m. je bil med družimi rečmi tudi dopis c. k. ministerstva kupčije prebran, kterimu so bili priloženi nasveti g. dr. Hahna, c. k. namestivniga konsula v Jarini, kako bi se tudi iz Krajskiga kupčija s železnino, zlasti s podkovami, podkvenimi žebli i. t. d. v severno in južno Albanijo (na Turškim) osnovala. Sklenjeno je bilo, te nasvete rudarijam v Železnike, Kropo, Krajnsko goro i. t. d. v predark poslati. — Ponoči od pondelka na torek je pobegnilo 6 vojakov, arestantov iz jetnišnice na gradu; posteljne kôce in rijuhe so nek skup zvezali in se po njih iz svojiga staniša po zidu spustili. Dva nista delječ prišla, ker so ju že poleg pokorivne delavnišnice vjeli.

Iz Dolenskiga 8. aprila. Léta 1848, ko so se ljudem šole priporočevale, se je med drugim tudi v misel vzelo, de bodo zdaj šole veči važnost imele, ker se bo moglo po cesarski postavi tudi v kanclijah slovensko pisati slovenskim kmetam. Zlo radi so starši svojim decam v šolo hoditi privolili, ker so mislili, de bo branje in pisanje slovenskiga posebno potrebno vsacimu kmetovavcu. Alj žali Bog! zdaj se že sliši tu in tam glas: Ko bi se moj otrok nemsko naučil, bi ga dal v šolo, ker pa le vse slovensko v šoli imajo, naj pa raji doma ostane; saj se ne naučí, de bi še en cgelje, iz kanclije poslan, prebral; slovensko brati ga pa doma naučim.“ In tako se šola zanemari. Nesrečna nemškutarija! ki je že toliko nezreliga sadú rodila in zadostno učí, de za slovenskiga kmeta ne veljá si ž njo glave ubijati, ker je čas dveh let prekratek za kmečkiga otroka, si nemšino tako prisvojiti, de bi jo govoriti in pisati znal, ker vidimo, de se še odrašenim